

Het verloren schaap

[een afscheidsrede]

Dirk was een bijzonder mens.
Dirk was ook mijn vriend.
Daar ben ik trots op.

Dirk en ik hadden respect voor elkaar.
Al die jaren door, meer dan twintig jaar.
Wij hebben als vrienden samen veel gelachen.
Wij hebben samen ook gehuild.
En we zijn ook verschillende keren samen heel erg dronken geweest.

Als mijn vrouw en ik op bezoek gingen bij Dirk en zijn vrouw, was het altijd feest.
Niets was dan teveel.
Wij moesten dan ook steeds alles van elkaar weten.

Mijn vrouw en ik hebben ook een paar maal bij Dirk en zijn vrouw gelogeed.
Bij een van die gelegenheden trok Dirk, uiteraard, een goede fles wijn open.
Daar was Dirk heel erg goed in – een hele beste fles wijn opentrekken.
Het werd die avond, onverwacht, een serieuze avond.
Met diepgaande gesprekken.
We aten en dronken tot in de kleine uurtjes.

Op een gegeven moment ging het gesprek over het geloof.
Daar moest Dirk niet veel van hebben.
Dat wil zeggen, hij moest niet veel van de kerk hebben.
Hij had al heel lang geleden de kerk vaarwel gezegd.
'Ach', zei Dirk, een beetje weemoedig, 'ik ben gewoon een verloren schaap.'
'O, dat is heel mooi,' zei ik toen. 'Heel goed, Dirk.'
Dirk zei: 'Hoezo, heel goed? Dat is niet zo best hoor, een verloren schaap.'
Ik zei: 'Jawel. Dat is juist heel goed, Dirk. Want als je niet verloren bent, kun je ook niet gevonden worden.'
Dirk zei: 'Leg uit.'
En toen vertelde ik aan hem wat de gelijkenis van het verloren schaap eigenlijk is.
Niet zoals je dat meestal in de kerk hoort.
Nee, ik vertelde aan Dirk wat die gelijkenis echt betekent.

Toen ik de gelijkenis verteld had, was Dirk oprecht verbijsterd.
Hij zei tegen mij: 'Zó heb ik het nog nooit gehoord.'
Ik zei: 'Nee, dat dacht ik al.'

Weet u, het is nu een aantal jaren geleden, dat we dit gesprek voerden, maar ik zie Dirk nog voor me, zoals hij toen daar zat.
Die avond, in *zijn* stoel.
Het was halfdonker in de kamer, maar Dirk straalde helemaal.
Hij zei: 'Geweldig, dit. Echt geweldig.'
En toen zei hij: 'Excuseer me even.'
Hij stond op en ging de kamer uit.
Na een paar minuten was hij weer terug.

Toen zei hij tegen mij: 'Je moet mij iets beloven.'

Ik zei voorzichtig: 'Dat hangt ervan af wat je aan me gaat vragen.'

Dirk zei: 'Ik wil, dat als ik doodga, dat je dan tijdens de rouwdienst aan de aanwezigen de gelijkenis van het verloren schaap vertelt. Net zoals je dat zojuist aan mij gedaan hebt.'

Ik zei: 'Kom op, Dirk, doe niet zo gek. Je gaat nog lang niet dood. Je hebt zeker nog twintig, dertig jaar te leven. Misschien ga ik wel eerder dan jij.'

Dirk zei: 'Even serieus. Doe je dit voor mij?'

En zoals u allen weet, dames en heren, als Dirk op die speciale manier iets aan je vroeg, kon je gewoon geen 'nee' zeggen.'

Ik zei dus: 'Oké'.

Dirk vroeg het nog eens, voor de zekerheid: 'Beloofd?'

Ik zei: 'Beloofd'.

Als mijn vrouw en ik in de afgelopen jaren bij Dirk en zijn vrouw op bezoek waren, vroeg Dirk iedere keer aan mij: 'Weet je nog, wat je mij beloofd hebt?'

En dan zei ik steeds: 'Ja, ik weet het nog'.

En daarom sta ik nu hier voor u, om mijn belofte aan Dirk in te lossen.

Ik ga u over de gelijkenis van het verloren schaap vertellen.

O, zegt u, dat weet ik al, dat gaat over het schaap dat verloren is.

Nee, dames en heren, het gaat helemaal niet over het schaap.

O, nee?

Nee, het gaat over de herder.

Over de herder?

Ja, het gaat over de herder, want die *herder* is zijn schaap kwijt.

Het gaat helemaal niet over het schaap.

Het verloren schaap weet niet eens dat hij verloren is.

In de gelijkenis van het verloren schaap gaat het over de herder.

Die herder is zijn schaap verloren – daarom heet het ook 'het verloren schaap'.

Let even op hoe de Heer Jezus dit formuleert.

Hij vraagt aan zijn toehoorders: 'Wie van u, die honderd schapen heeft, laat niet de negenennegentig in de bergen achter en gaat op zoek naar het ene schaap, dat hij kwijtgeraakt is?'

Zo'n vraag noem je: een retorische vraag.

Een retorische vraag is een vraag waarvan het antwoord vanzelfsprekend is en iedereen het antwoord al weet.

Natuurlijk laat je die negenennegentig achter en ga je op zoek naar dat schaap dat je kwijt bent.

Zeker weten!

En dan zoekt die herder net zolang, totdat hij zijn schaap gevonden heeft.

En wanneer de herder het schaap gevonden heeft, tilt hij het van blijdschap op zijn schouders.

De herder in die gelijkenis is God.

En u bent dat schaap.

U weet niet eens dat u verloren bent, dus waarom zou u God zoeken?

Ja, maar God is u wel kwijt.

En daarom gaat Hij u zoeken.
Net zolang totdat Hij u gevonden heeft.
En dan is God zo blij, dat Hij u op zijn schouders tilt.

Kijk, en dat begreep Dirk, toen ik het hem vertelde.
Hij begon te stralen.
Want hij wist nu, dat het niet om het schaap ging, maar om de herder.
Hij, Dirk, hoefde God niet te zoeken – hij zou trouwens ook niet weten hóe...
Nee, het was precies andersom, God zocht hem.
En op het moment dat Dirk dat begreep, en ‘zo is het’ zei, had God hem gevonden.

Voor Dirk was dit volstrekt duidelijk.
Hij wist dat zijn Heer hem gevonden had.
Een kind kon het begrijpen.
Volstrekt logisch.
En daar hoefde je dan verder ook geen moeilijke woorden aan te verspillen.

Voordat Dirk overleed, zei hij tegen zijn vrouw: ‘Ik ga naar mijn Heer.’
Ja, natuurlijk.
Natuurlijk gaat Dirk naar zijn Heer.
Wat dacht u dan?
Dirk was het schaap dat de Heer verloren had.
Maar de Heer had Dirk gezocht en hem gevonden.
En Dirk wist dat het initiatief helemaal bij zijn Heer lag, niet bij hemzelf.

Kijk, en dat ik deze gelijkenis nu aan u vertel, dat is nou typisch een Dirk-actie.
Een Dirk-actie?
Ja, want Dirk was een heel bijzonder mens.
Iemand met een heel groot hart
Die vooral aan anderen dacht.
Het ging er Dirk niet om, of *hij* gelukkig was.
Nee, als *zijn vrouw* maar gelukkig was.
Het ging er Dirk niet om of het goed met *hem* ging.
Nee, als het maar goed met *zijn kinderen* ging.
En met zijn kleinkinderen...

Op zijn laatste dag, toen hij bijna niet meer spreken kon, zei hij tegen zijn vrouw: ‘Je vraagt het toch wel aan Menno, hè... van die belofte...’
Dat was typisch Dirk.
Zelfs toen Dirk aan de zuurstof lag en onder de morfine was, dacht hij alleen nog aan u.
Ú moest weten, wat hij, Dirk, wist, namelijk, dat wij verloren schapen zijn.
En dat je God niet hoeft te zoeken, je zou trouwens ook niet weten hóe...
Maar dat God jou zoekt, net als die herder zijn schaap.
Dat is zo gemakkelijk, dat een kind het kan begrijpen.
En als je dat dan begrijpt, en ‘amen’ zegt, ‘zo is het’, dan heeft God jou gevonden.
Zo simpel is het.

Dat Dirk vond, dat u dat moest weten, dat noem ik nou: typisch een Dirk-actie.
Zelfs als je vlak bij de dood bent, nog steeds aan anderen denken.
Aan je geliefden en aan je vrienden.
Wat een geweldige man!
Daarom ben ik er trots op dat ik zijn vriend was.
Want Dirk was een bijzonder mens.

© 2015 Menno Haaijman, [c-s-s.website](#)